

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 03 grudnia 2024 r.
znak sprawy: DWM.wv.058.5.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 6571 w sprawie działań polskiego rządu w związku ze skrajnie szkodliwą dla polskiego rolnictwa umową o wolnym handlu między Unią Europejską a państwami Mercosur

Szanowny Panie Marszałku,

przesyłam poniżej odpowiedzi na pytania poselskie zgłoszone w ramach interpelacji poselskiej nr 6571.

1. Jakie kroki podejmuje polski rząd, aby zablokować podpisanie umowy UE-Mercosur w obecnym kształcie, zwłaszcza w kontekście ochrony interesów polskiego rolnictwa?

Na wstępie należy zaznaczyć, że ministrem odpowiedzialnym za stanowisko rządu wobec umowy z Mercosurem jest minister rozwoju i technologii. MRiRW ściśle współpracuje z wiodącym resortem, prezentujemy na bieżąco nasze oceny, w tym poważne wątpliwości dotyczące tej umowy, oraz przekazujemy wkłady do stanowisk prezentowanych przez Polskę na forum UE a także do innych dokumentów rządowych. Rada Ministrów przyjęła 26.11.2024 roku uchwałę wyrażającą sprzeciw wobec dotychczasowych wyników negocjacji z Mercosurem w obszarze rolnictwa. Będziemy współpracować z Francją i innymi krajami UE, które sprzeciwiają się planom przyjęcia tej umowy.

Negocjacje Komisji Europejskiej (KE) z Mercosurem wciąż trwają, więc ostateczny kształt umowy nie jest jeszcze znany. Jednakże negocjacje postanowień handlowych,

a więc zasadniczej części umowy, zostały zakończone w 2019 r. i KE nie widzi obecnie możliwości ponownego otwarcia tego obszaru negocjacji. Aktualne rozmowy dotyczą wypracowania ostatecznego kształtu zobowiązań dotyczących zrównoważonego rozwoju a także niektórych innych zagadnień spoza rolnictwa (m.in. handlu samochodami elektrycznymi).

Nie można wykluczyć, że pomimo sprzeciwu Francji, Polski i niektórych innych krajów UE negocjatorzy Komisji i Mercosuru ogłoszą porozumienie i zakończą negocjacje w grudniu 2024 r. przy okazji szczytu państw Mercosuru (5-6 grudnia 2024 roku). Jeśli tak się stanie, wówczas KE przekaze całościowy projekt umowy z Mercosurem do zatwierdzenia przez Radę UE oraz Parlament Europejski.

Dotychczas zakładano, że umowa z Mercosurem będzie miała formę Układu o stowarzyszeniu i jego przyjęcie wymagałoby jednomyślności wszystkich krajów członkowskich UE (zarówno zgody rządów w ramach Rady UE, jak i ratyfikacji przez każdy kraj zgodnie z jego procedurami) oraz zgody Parlamentu Europejskiego. Założenie to nie zostało jak dotąd oficjalnie zakwestionowane. W takim scenariuszu, o ile Rada UE (czyli przedstawiciele rządów) i Parlament Europejski zgodzą się na podpisanie umowy, to jeszcze przed jej ratyfikacją przez każdy z krajów członkowskich możliwe jest wejście w życie na zasadzie tymczasowej części umowy będącej w sferze wyłącznych kompetencji UE, w tym postanowień handlowych. Tryb tymczasowego stosowania części handlowej umów był już przez UE stosowany w relacjach z innymi krajami. Na przykład postanowienia handlowe umowy CETA UE-Kanada są stosowane od 2017 r. – po stronie UE na zasadzie tymczasowej do czasu jej ratyfikacji w każdym kraju członkowskim UE (jak dotąd nie wszystkie kraje UE ją ratyfikowały).

W sferze medialnej pojawiły się sygnały, że KE będzie chciała ominąć wymóg jednomyślności w Radzie UE poprzez wydzielenie części handlowej jako odrębnej umowy. Wówczas do przyjęcia takiej umowy, oprócz zgody Parlamentu Europejskiego, wystarczałaby zgoda Rady UE w trybie większości kwalifikowanej. Obecnie nie ma informacji, że KE zdecyduje się na taki krok. Ale nawet wówczas, zdaniem MRiRW, nie można wykluczyć, że udałoby się stworzyć grupę krajów, których sprzeciw uniemożliwiłby uzyskanie większości kwalifikowanej. Do tego potrzebny byłby sprzeciw nie tylko Francji i Polski, ale również innych państw członkowskich, które w sumie (razem z PL i FR) reprezentowałyby ponad 35% ogółu

ludności UE lub których liczba wynosiłaby ponad 45% ogólnej liczby krajów członkowskich w Radzie UE (13 lub więcej przy obecnej liczbie 27 krajów członkowskich UE).

2. Czy polski rząd planuje wpłynąć na kształt porozumienia, a jeśli tak, to jakie konkretne działania są podejmowane?

KE nie zgadza się na ponowne otwarcie negocjacji części handlowej umowy, zakończonych w 2019 r. Jeśli stanowisko KE się nie zmieni, nie będzie możliwości zmiany tych postanowień. Obecnie priorytetem pozostaje kontynuacja działań służących stworzeniu koalicji państw, które zablokowałyby przyjęcie umowy w jej obecnym kształcie. Ponieważ nie mamy pewności co do dalszego rozwoju wydarzeń, MRiRW przygotowuje się również na scenariusz ewentualnego zainicjowania przez KE dyskusji z krajami członkowskimi na temat rozwiązań, które mogłyby złagodzić negatywne skutki umowy i wzmocnić konkurencyjność sektora rolnego. KE może zaproponować dyskusję nt. rozwiązań dotyczących np. przeciwdziałania barierom pozataryfowym w dostępie do rynku Mercosuru, ewentualnego specjalnego funduszu dla sektora rolnego, uproszczenia niektórych przepisów z zakresu WPR etc. Trwają prace nad wypracowaniem postulatów MRiRW w tych obszarach, tak abyśmy byli przygotowani na taki scenariusz.

3. Czy rząd zna szczegółowy tryb przyjmowania tej umowy w Unii Europejskiej? Czy umowa będzie wymagała głosowania w Radzie UE oraz Parlamentach narodowych, w tym polskim Sejmie?

Do tej kwestii odnieśliśmy się w odpowiedzi na pytanie 1.

4. Czy polski rząd prowadzi konsultacje z polskimi rolnikami i organizacjami branżowymi w tej sprawie? Jeśli tak, jakie stanowiska zostały przedstawione?

Do rządu wpłynęły i wciąż wpływają liczne pisma i stanowiska organizacji rolniczych sprzeciwiające się umowie. Rada Ministrów 26.11.2024 r. przyjęła uchwałę sprzeciwiającą się dotychczasowym wynikom negocjacji w obszarze rolnictwa. 8.11.2024 r. MRiRW udostępniło na swojej stronie internetowej, a potem przekazało organizacjom rolniczym, opis najważniejszych elementów tej umowy wraz z ich oceną. Bardziej szczegółowe informacje na ten temat zawarte są w odpowiedzi na pytanie 6.

5. Czy Polska zgłaszała na forum unijnym jakiekolwiek wątpliwości dotyczące wpływu tej umowy na kwestie środowiskowe, sanitarne i dobrostan zwierząt?

Polska wielokrotnie zgłaszała na forum unijnym, zarówno samodzielnie, jak i w ramach wspólnych wystąpień z Francją i innymi krajami UE, stanowiska, w których zwracała uwagę, że odmienne wymogi produkcji rolnej związane ze zrównoważonym rozwojem obowiązujące w krajach Mercosuru zakłócają warunki konkurencyjności z produkcją rolną UE, która musi spełniać wyższe wymogi, przez co ma wyższe koszty produkcji. Dlatego postulowaliśmy uwarunkowanie przyznanych preferencji spełnieniem przez produkty importowane z Mercosuru unijnych wymogów produkcji, nie tylko w zakresie bezpieczeństwa żywności (co już obecnie jest wymagane), ale również zrównoważonego rozwoju (dobrostan zwierząt, wymogi środowiskowe, związane z prawem pracy, etc.). Ten postulat został spełniony jedynie w niewielkiej części: możliwość korzystania z zaoferowanej przez UE zerowej stawki celnej w imporcie jaj jest uwarunkowana spełnieniem określonych wymogów UE dotyczących dobrostanu zwierząt.

Polska zgłaszała także postulaty dotyczące innych aspektów umowy, m.in. możliwości stosowania środków ochronnych, wyłączenia z preferencji dla Mercosuru towarów najbardziej wrażliwych lub przynajmniej znaczącego ograniczenia koncesji taryfowych, transparentności procesu negocjacyjnego, likwidacji przez kraje Mercosuru barier taryfowych i pozataryfowych w dostępie do ich rynków etc. Stanowiska w tej sprawie były prezentowane samodzielnie lub we współpracy z innymi krajami członkowskimi UE, zarówno pisemnie w kolejnych dokumentach, jak i ustnie w ramach dyskusji w instytucjach UE (Komitet Polityki Handlowej, Rada UE ds. zagranicznych w formacie handel, Rada UE ds. rolnictwa i rybołówstwa). KE częściowo uwzględniła powyższe postulaty.

6. Czy polski rząd dysponuje analizą wpływu tej umowy na rynek rolny w Polsce? Jeśli tak, to jakie są główne wnioski wynikające z tych analiz?

MRiRW przeanalizowało część rolną proponowanych postanowień handlowych umowy z Mercosurem. Wnioski z tej analizy zamieściliśmy 8 listopada 2024 r. na

naszej stronie internetowej¹. Naszą ocenę przekazaliśmy również pisemnie do zainteresowanych organizacji rolniczych, a 18 listopada 2024 r. także do Przewodniczącego Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Sejmu RP. W naszej analizie zawarliśmy m.in. opis proponowanych koncesji w dostępie do rynków UE oraz Mercosuru. Zwróciliśmy uwagę na różne rozwiązania dotyczące produktów wrażliwych: niepełna liberalizacja ceł, liberalizacja ograniczona do poziomu kontyngentów taryfowych, ustanowione okresy przejściowe. Wyraziliśmy obawy co do ryzyka wzrostu importu z krajów Mercosuru na rynki krajów Europy Zachodniej, co może skutkować wypieraniem polskich produktów. Ryzyko takie dotyczy zwłaszcza sektora drobiowego. Zwracaliśmy ponadto uwagę na takie kwestie, jak:

- Niewystarczające i niedostosowane do specyfiki sektora rolnego zapisy umowy w odniesieniu do klauzuli ochronnej;
- Zapewnienia KE o tym, że obowiązujące unijne standardy dotyczące bezpieczeństwa żywności będą zachowane i rygorystycznie przestrzegane wobec importu z krajów Mercosur. W związku z unijnymi wymogami w zakresie bezpieczeństwa żywności (wymogi SPS) nie wszystkie towary pochodzące z krajów Mercosuru, mimo przyznanych tym krajom w ramach umowy opisanych wyżej koncesji taryfowych, mają obecnie dostęp do rynków UE. Dla przykładu, dostęp do rynków UE mają produkty mleczarskie pochodzące jedynie z Argentyny i Urugwaju, jaja tylko pochodzące z Argentyny, mięso drobiowe tylko z zakładów zatwierdzonych przez KE w Argentynie i Brazylii. Żadne z państw Mercosuru nie ma dostępu do rynku UE mięsa wieprzowego;
- Brak uwarunkowania preferencji taryfowych w dostępie do rynku UE przestrzeganiem przez produkty z krajów Mercosur standardów UE w zakresie zrównoważonego rozwoju. Jedyne wyjątek dotyczy importu jaj z krajów Mercosuru na warunkach bezcłowych;
- Pewne możliwości, wynikające z umowy, wzrostu np. polskiego eksportu produktów mleczarskich na rynki Mercosuru, czy produktów przetworzonych.

7. Czy polski rząd podjął działania mające na celu stworzenie koalicji państw członkowskich UE sprzeciwiających się umowie w obecnym kształcie? Jeśli tak, które państwa zadeklarowały wsparcie w tej sprawie?

---

¹ Link do komunikatu MRiRW: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/umowa-ue-mercosur--stanowisko-resortu-rolnictwa>

Właściwe do odpowiedzi na to pytanie jest wiodące Ministerstwo Rozwoju i Technologii. Istotne kompetencje w obszarze tych działań mają również Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi rozmowy ze swoimi odpowiednikami w innych p.cz. UE.

8. Jakie działania podejmuje polski rząd, aby zagwarantować równy dostęp polskich produktów rolno-spożywczych na rynki krajów Mercosur, w przypadku ewentualnego zawarcia tej umowy?

W scenariuszu ewentualnego zawarcia umowy z Mercosurem, pomimo sprzeciwu polskiego rządu, z punktu widzenia uzyskania z tej umowy korzyści dla naszego eksportu do krajów Mercosuru kluczowe będzie przeciwdziałanie barierom pozataryfowym, w tym zwłaszcza weterynaryjnym i fitosanitarnym, w dostępie do tych rynków. Należy również rozważyć zmniejszenie wymogów ciążących na producentach rolnych UE i ograniczających ich konkurencyjność. Prowadzone są w tej sprawie analizy, o których mowa w odpowiedzi na pytanie 2.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Pan Adam Szłapka, Minister do spraw Unii Europejskiej
2. Pan Krzysztof Paszyk, Minister Rozwoju i Technologii
3. Departament Spraw Parlamentarnych, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów